

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

26228

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 21.03.2025

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Türkiye'de tüberküloz hastalığına ilişkin son yayımlanan 2021 Verem Savaşı Raporu dâhil olmak üzere; özellikle yabancı ülke doğumlu hastaların sayısı, bu gruptaki tüberküloz vakalarının demografik ve klinik özellikleri, tedavi başarı oranları ve HIV ile yaşayan hasta oranlarındaki değişimler konusunda güncel ve ayrıntılı veriye ulaşmak giderek güçleşmektedir. Eldeki kısıtlı bilgilere göre:

- Verem Savaşı Dispanserlerinde yabancı ülke doğumlu hasta oranı, 2018'de %10,8 düzeyinde iken 2022'de %15,6'ya yükselmiş gözükmemektedir (ECDC - European Centre for Disease Prevention and Control raporu).
- Yabancı doğumlu hastaların tedavi sonuçları, klinik seyirleri veya demografik dağılımları ile ilgili güncel veri yeterince paylaşılmamaktadır.
- HIV ile yaşayan tüberküloz hastalarında, özellikle 2019'dan itibaren artış olduğu belirtilmektedir.
- Önceki yıllarda düzenli olarak yayımlanan Tüberküloz Yıllık Raporları, 2021'den sonrasında kesintiye uğramış ve geç yayımlanmıştır.

Ayrıca tüberküloz tedavisi altındayken deport edilen veya hastanelerde ücret talep edilen hastalarla ilgili belirsizlikler bulunmaktadır. Bu durum, özellikle göç olgusu ile birlikte yabancı doğumlu nüfusun yüksek oranlara ulaşması nedeniyle, halk sağlığı için ciddi bir risk yaratabilecek niteliktedir.

Gerek tüberküloz kontrol programlarının etkinliği, gerekse kamu kaynaklarının doğru biçimde planlanması amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir. Bu bağlamda;

26228

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

1. 2021 yılından sonraki tüberküloz raporları ne zaman yayımlanacaktır? Raporların geçmişte düzenli olarak yayımlanmasına karşın 2021 sonrasında kesintiye uğramasının gerekçeleri nelerdir?
2. Ülke genelinde 2013'ten bu yana yabancı doğumlu tüberküloz olgularının demografik, klinik, laboratuvar ve tedavi sonuçlarına dair ayrıntılı veriler neden paylaşılmamaktadır? Söz konusu verilerin kamu ve bilim dünyasıyla düzenli ve güncel biçimde paylaşılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
3. ECDC raporuna göre, 2018'de %10,8 olan yabancı doğumlu tüberküloz olgu oranının 2022'de %15,6'ya yükseldiği belirtilmektedir. Bu oransal artışın temel nedenleri araştırılmış mıdır ve hangi etmenlerin bu yükselişte etkili olduğu düşünülmektedir?
4. Tüberküloz Daire Başkanlığı'nın sağlık çalışanlarına açık olarak paylaştığı bilgilere göre, 2022'de %85'in üzerinde olması beklenen tedavi başarıları oranına 81 ilden yalnızca 25'inin ulaşabildiği, 50 ilde hedefin altında kalındığı ve bir ilde (Gümüşhane) veri olmadığı bildirilmektedir. Tedavi başarı oranının hedeflenen düzeye erişemediği bu illerimizde eksiklerin temel nedenleri nelerdir ve bu başarı oranlarını yükseltmeye yönelik hangi önlemler alınmaktadır?
5. Aynı kaynaktan, tüberküloz tanısı alan hastalar arasında HIV pozitif olguların 2019 yılından itibaren istikrarlı bir artış gösterdiği belirtilmiştir. Bu artışın nedenleri incelenmiş midir? HIV ile yaşayan tüberküloz hastaları için özel olarak alınan halk sağlığı önlemleri nelerdir?
6. 2013 yılından itibaren artan göç olgusu çerçevesinde, tüberküloz tedavisi altındayken deport edilen hastalar bulunmakta mıdır? Varsa bu kişilerin tedavi sürekliliği nasıl sağlanmaktadır ve deport kararlarının gerekçeleri nelerdir?
7. Yabancı ülke doğumlu tüberküloz hastalarından, hastanede yatarak tedavi görmesi gerekenlerden herhangi bir ücret talep edilmekte midir? Ediliyorsa bunun yasal dayanağı nedir ve tedavinin sürdürülebilirliği açısından ne tür kolaylıklar sağlanmaktadır?
8. Yabancı doğumlu tüberküloz hastalarına, sosyal ve ekonomik destek sağlanmasına yönelik Bakanlığınız veya diğer kamu kurumları tarafından yürütülen herhangi bir program var mıdır? Varsa bu yardımların kapsamı ve miktarları nelerdir?
9. Tüberküloz Daire Başkanlığı'nın web sitesinde yer alan istatistikler 2018 yılı ile sınırlı kalmakta, 2021 Verem Savaşı Raporu'nun ise iki yıl gecikmeyle yayımlandığı görülmektedir. 2022, 2023 ve 2024 verileri, resmî rapor veya benzer kapsamlı bir belge olarak ne zaman paylaşılacaktır?
10. Yabancı doğumlu tüberküloz hastalarına ilişkin verilerin çok sınırlı veya hiç paylaşılmamasının nedeni nedir? Bu verilerin kamuoyuna ve bilim çevrelerine sunulmasının epidemiyolojik analizler ve halk sağlığı planlaması açısından taşıdığı öneme rağmen yaşanan gizlilik veya eksik paylaşım sorunlarının çözümü için bir adım atılacak mıdır?